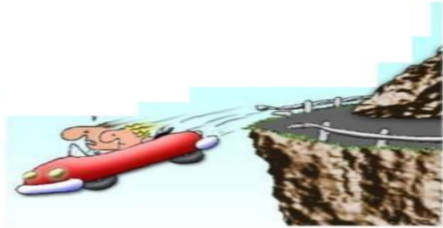

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

مقدمه

شمار قابل توجهی از تصادفات که همه روزه اتفاق می افتد می تواند با شناخت به موقع تهدید و عکس العمل مناسب راننده در جلوگیری از برخورد، اجتناب شود. که این نیز با هشدار به راننده در موقع مناسب و کنترل خودکار طولی یا جانبی خودرو قابل اجراست.

اما ACC (Adaptive Cruise Control) چیست؟

در واقع ACC برای کنترل طولی خودرو به کار می رود که راننده را در هنگام رانندگی از بخش زیادی از وظایف خود آسوده می سازد، به این معنا که بخش بسیار مهمی از کنترل خودرو را در مواقع عادی یا بحرانی بر عهده دارد.

اساس آن با ثابت نگه داشتن سرعت بوده و عموماً در مناطقی که شرایط ترافیکی اجازه تردد با سرعت ثابت را می دهد، به طور گسترده ای استفاده می شود. مثلاً در ایالات متحده آمریکا این سیستم در 90% وسایل نقلیه نصب شده است. اما مناطقی که شرایط ترافیکی آن بیشتر با سرعت های متغیر با تغییرات مکرر را می طلبد خیلی قابل استفاده نیست. در اروپا تعداد خودروهایی که این سیستم در آنها نصب شده است به کمتر از 10% میرسد.

ACC بر گرفته از همان CC (cruise Control) است. اضافه شدن A در ابتدای آن معادل Adaptive به معنی تطبیقی است. بدین مفهوم که کنترل، به صورت خودکار (تطبیقی) سرعت برای تنظیم فاصله ی خودرو با وسایل نقلیه ی جلویی یا عقب می باشد که برای تحقق این امر سیستم های محرکه ی مناسب استفاده شده است.

تاریخچه

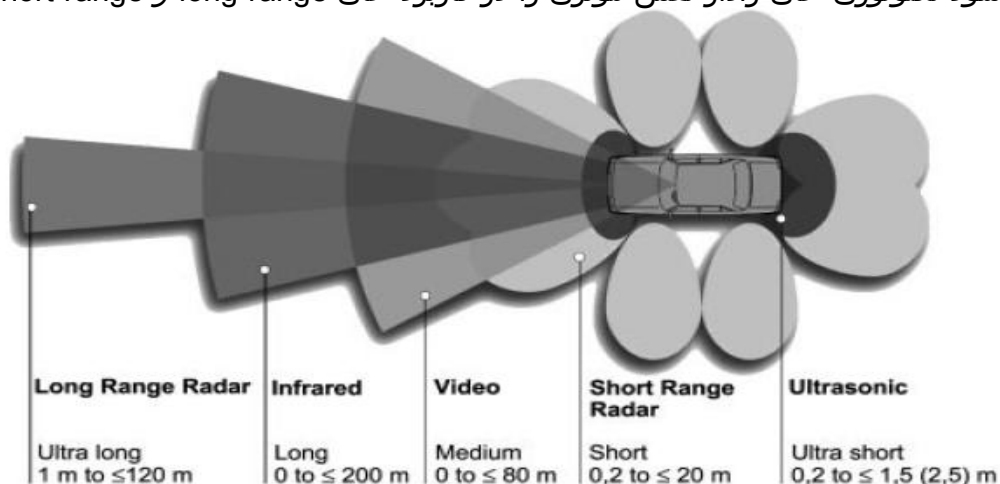
پس از پژوهش ها و تلاش های مکرر طی سال های 1960-1970 اولین سیستم ACC در سال 1995 توسط شرکت ژاپنی Mitsubishi به بازار معرفی شد. به دنبال آن TOYOTA نیز سیستم ACC خود را معرفی کرد. دایملر کرایسلر در سال 2000 و BMW و سایر سازندگان خودرو در جهان شروع به معرفی و عرضه ی ACC مربوط به خود نمودند.

فناوری رادار ACC در دو مد محدوده ی طولانی (long range) و محدوده ی کوتاه (short range) به کار می رود. Short rang mode که امروزه نیز در حال توسعه است، کمربند ایمنی مجازی (Virtual Safety belt) در اطراف خودرو ایجاد می کند. سیگنال هلی این نوع سنسور ها در ترکیب با سیگنال هایی از long range امکانات جدید دیگری از قبیل کنترل (Stop & Go) و (pre-crash) و کمک به بارک خودرو و ... را نیز فراهم میآورند.

فن آوری سنسور Sensor technology

شکل (1) تکنولوژی های مختلفی که برای تشخیص محدوده های مختلف که عموماً در اطراف خودرو به کار می رود نشان می دهد. عنوان کمک راننده (Driver Assistant) نیز به آن اطلاق می شود. همانطور که مشاهده می شود تکنولوژی های رادار نقش موثری را در کاربرد های long range و short range ایفا میکند.

شکل ①

RADAR مخفف عبارت "Radio Detection and Ranging" است. مفهومی که از این عبارت در یافت می شود این است که امواج الکترو مغناطیسی برای اندازه گیری فاصله بین آنتن و مانع استفاده می شود.

فرمول زیر فرم ساده ی معادله ای رادار است که حداکثر برد رادار R_{\max} را به وسیله تعدادی از پارامتر های کلیدی نشان می دهد:

$$R_{\max} = 4 \sqrt{\frac{P_t G A_e \sigma}{(4\pi) 2 S_{\min}}}$$

where

P_t = transmitted power [W]

G = antenna gain

A_e = antenna effective aperture [m^2]

σ = radar cross section of the target [m^2]

S_{\min} = minimum detectable signal [W]

به جزء بقیه ی پارامتر های این معادله ساده ی رادار ، توسط طراح قابل تغییر است. اگر بازه های طولانی مطلوب باشد قدرت انتقالی باید بزرگ بوده ، تابش انرژی باید به پرتویی باریک متمرکز شود ، انرژی دریافت کننده باید به سیگنال های ضعیف نیز حساس باشد. برای اندازه گیری فاصله با رادار ، اندازه گیری Tf به وسیله ی امواج الکترو مغناطیسی صورت می گیرد. زمان پرواز tf مدت زمان انتشار و فرستادن سیگنال و دریافت آن به وسیله هدف است .

$$t_{\text{flight}} = 2 \frac{d}{c}$$

D= فاصله بین مانع و سنسور

C= (300000 km/h)سرعت نور

در فاصله 100 متر $t_f = 0.66 \mu s$ است ، با این اوصاف فاصله زمانی بسیار کوتاهی باید اندازه گیری شود . در حضور چند مانع برای اینکه اطمینان حاصل شود که رزولوشن مناسب بین آنها وجود دارد ، جدا سازی زمانی در حد چند نانو ثانیه صورت می گیرد . (برای این کار به پهنای باند بیش از 300MHz احتیاج است)

سرعت نسبی بین مانع و هدف یا وسیله نقلیه برای ACC بسیار حائز اهمیت است . حداکثر خطای مجاز برای سرعت نسبی در بازه $0.25m/s -- 0.5m/s$ بوده که در فواصل مختلف ممکن است تغییرات جزئی داشته باشد .

سرعت نسبی (بین مانع و خودرو می تواند به وسیله ی اثر دوپلر (Doppler) اندازه گیری شود

سیستم رادار با برد طولانی (long range radar system)

سنسور های رادار با برد طولانی که امروزه برای ACC به کار می روند ، رادار های 76.5GHz FMCW بوده که میدان دید آنها $\pm 4^\circ$ حدود درجه است، بازه ای از فواصل بین 2m – 150m (بسته به ابعاد و بازتابش سطح مانع reflectivity) که قابلیت آشکار سازی چندین مانع ، اندازه گیری فواصل ، سرعت نسبی و زاویه سطوح جسم را به طور همزمان دارد .

☑ اندازه گیری زاویه عموماً به اینگونه صورت میگیرد که برای اینکار از سه پرتو که بطور موازی و بدون سویچ کار میکنند استفاده میشود .

Frequency modulated continues wave radar (FMCW)

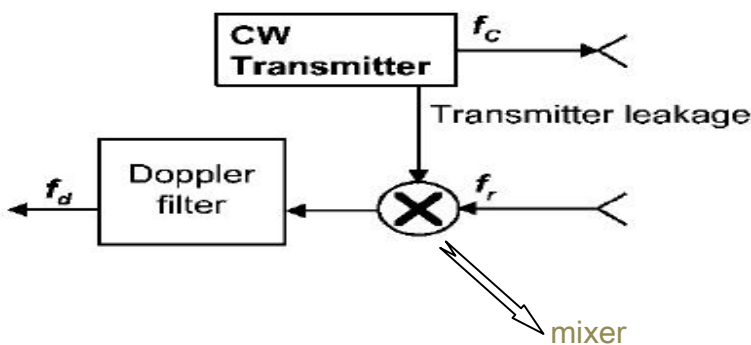
ابزار رادار دور برد FMCW را با اندازه گیری غیر مستقیم tf به کار می گیرند. شکل 7.7.2 بلوک دیگرام بسیار ساده‌ای از FMCW را نشان می دهد که برای شناسایی و تشخیص اهداف متحرک با استفاده از دوپلر، به کار می رود.

در عمل رادار CW (Continues wave) بسیار پیچیده تر است. در این رادار همزمان که می فرستد، عمل انتقال نیز صورت می گیرد و سیگنال دریافتی را با سیگنال فرستاده شده مقایسه می کند.

پیش فرض اندازه گیری این است که فرکانس فرکانس فرستنده شده در طول زمان دچار تغییراتی خواهد شد. (به صورت $m = df/dt$ بیان می شود.) وقتی که سیگنال بعد از زمان $tf = 2d/c$ باز می گردد، فرکانس فرستاده شده با $f_d = \text{inv}(tf)$ تغییر کرده است، بنابراین tf ، و به طور غیر مستقیم فاصله بین فرستنده و مانع، با مشخص بودن اختلاف بین فرستنده و گیرنده محاسبه شود.

فرستنده سیگنال سینوسی با فرکانس f_c تولید می کند که نهایتاً توسط آنتن تابیده می شود. بعد از اینکه از هدف باز تابیده شد، سیگنال فرستاده شده توسط اثر دوپلر به اندازه $\pm f_d$ شیفت می یابد (البته علامت مثبت یا منفی بستگی به جهت حرکت نسبی دارد).

در استفاده از شیفت یا جا به جایی دوپلر، رادار باید قادر به تشخیص این باشد که سیگنال دریافتی متفاوت با سیگنال فرستاده شده است. نشأت سیگنال فرستاده شده به عنوان مرجعی عمل می کند تا مشخص شود که آیا جا به جایی اتفاق افتاده است یا خیر؟

شکل ②

ترکیب کننده (mixer)، سیگنال دریافتی با فرکانس $f_r = f_c \pm f_d$ را با سیگنال را با سیگنال نشتی فرکانس ضرب می کند. فیلتر دوپلر، اختلاف فرکانس را از خود عبور می دهد و از عبور فرکانس های بالا تر ممانعت میکند (در واقع با عمل سیگنال مزاحم نیز دفع می شوند)

☑ همه سنسور های مدرن از تبدیل فوریه برای پردازش سیگنال استفاده می کنند

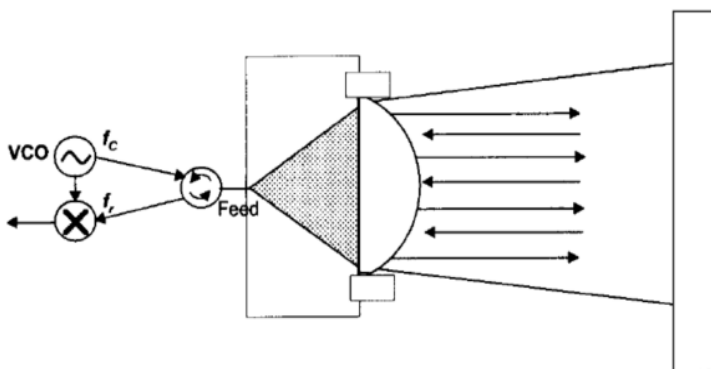
Radar antenna

آنتن رادار

گستره پرتوهای نور تحریک شده به وسیله به وسیله لنز دی الکتریک (dielectric) متمرکز می شوند . آنتن های مونو استاتیک مکانیزم مشابهی را متمرکز سازی (focusing) سیگنال های فرستاده شده و دریافتی به کار می گیرد . مجزا سازی (decoupling) سیگنال های ورودی و خروجی برای FMCW نیاز است . همان طور که در شکل (3) مشهود است . با طرفند هایی قابل اجرا است _

پنجره آنتن برای امواج میلیمتری یک لنز از مواد پلاستیکی است که برای افزایش قابلیت در زمستان می تواند به وسیله سیم هایی گرم شود ، کل ساختار این سنسور با شیار هایی خنک کننده هوا که در جلوی و پشت وسیله نقلیه نصب شده است پوشش یافته است .

و نهایتا به طور خلاصه ذکر نمود که از واحد های کنترل دیجیتال برای پردازش سیگنال ها استفاده شده که به زیرسیستم ها (subsystem) راه دارد .

برخی از اطلاعات فنی :

☑ بازه دمایی (temperature range) -40_85

☑ توان مصرفی (power consumption) 13w

☑ ابعاد 12.4cm*9.1cm*9.7cm

☑ وزن (weight) 0.6kg >

شکل 3

سیستم رادار کوتاه برد short range radar system

به عنوان اولین گام ، ریز موج های (microwave) سنسور های کوتاه برد ، در فرکانس کاری 24GHz معرفی می شوند . این سنسور ها در واقع به عنوان کمربند ایمنی مجازی (virtual safety belt)

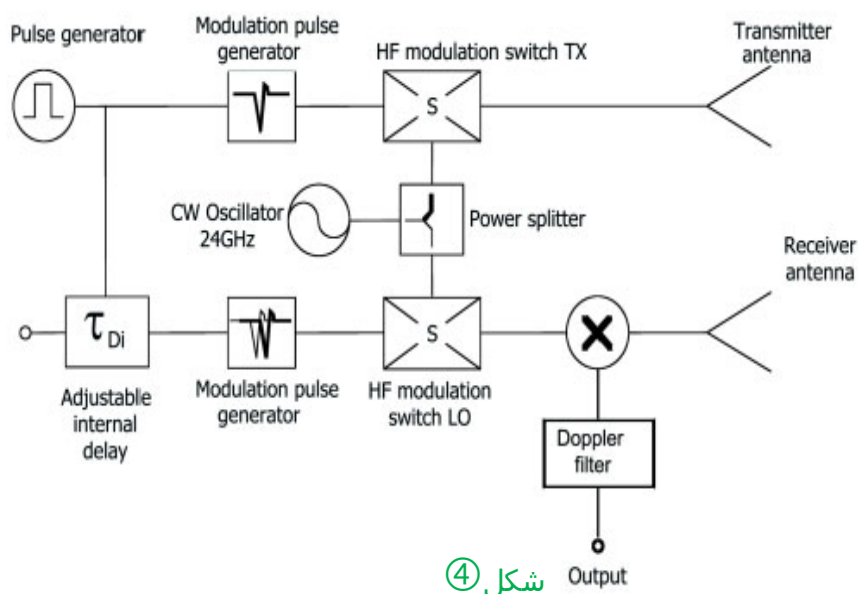
در اطراف وسیله نقلیه استفاده می شوند که به نوبه خود وظایف مختلفی را بر عهده دارد .

کوتاه برد یا (SRR) از اندازه گیری TF در رنج کاری (20cm_20m) استفاده می کند . شکل (4) بلوک دیاگرام سنسور SRR را نشان می دهد ، یک نوسان ساز (CW) سیگنال هایش را به (PS) می دهد . خروجی هایش به سویچ هایی با سرعت بالا در دو کانال می رود ، همان طور که در شکل مشهود است . در قسمت بالایی بلوک دیاگرام ، سیگنال هایی که از مولد پالس (PULSE GENERATOR) می آیند ابتدا شکل داده می شوند سپس به پایانه های سویچ داده شده و نهایتا به سمت فرستنده هدایت می

شوند. در قسمت پایینی به صورت موازی یک تاخیر قابل تنظیم سیگنال های مرجع را فرم میدهد، به قسمت سویچ های سرعت بالا در قسمت دریافت می دهند.

سیگنال ورودی با خروجی نوسان ساز CW که نقش این را دارد تا تغییرات فرکانس که در سیگنال ورودی ایجاد شده را تشخیص دهد. بدین ترتیب که پالس های فرستاده شده در سیگنال مرجع نگه داشته شده و تغییرات در فیلتر دوپلر مشخص می شود. شکل (5) نمایی از سنسور SRR را نشان می دهد.

بعضی از اطلاعات فنی در مورد این سنسور ها به شرح زیر است :

✓ توان فرستنده: 20db m

✓ بازه: 2m_20m.

✓ بازه زاویه ای: $\pm 40^\circ$

✓ رزولوشن شی: 20cm

✓ دقت: $-/+ 3 \text{ cm}$

✓ حد اقل سیکل اندازه گیری: 2ms

✓ بازه دمایی: $- 40 \text{ to } 85^\circ \text{C}$

✓ قابلیت کارایی برای چند هدف

✓ بعضی مواقع رفتار های غیر متقارنی در تابش به وجود می آید که علت آن در نحوه چپش و فرار گرفتن منعلقات آتن در جلوی آن است برای این منظور از لنزهای عایق در جلوی آن استفاده می شود.

شکل ⑤

مثال ها EXAMPLES

سنسور های رادار برای توابع منفرد به کار می روند یعنی اینکه ، پردازش اطلاعات براساس سیگنال های دریافتی از یک سنسور است ،اما در اتومبیل data fusion صورت می گیرد،به این مفهوم که اطلاعات سنسور های گوناگون جمع آوری ،مقایسه و ترکیب شده و نهایتا تصمیم کنترلی اتخاذ می شود .از جمله مزایایی که این روش دارد می توان به :

☑ سرعت

☑ پایداری

☑ قابلیت اعتماد پذیری

و... اشاره کرد .

ADAPTIVE CRUISE CONTROL

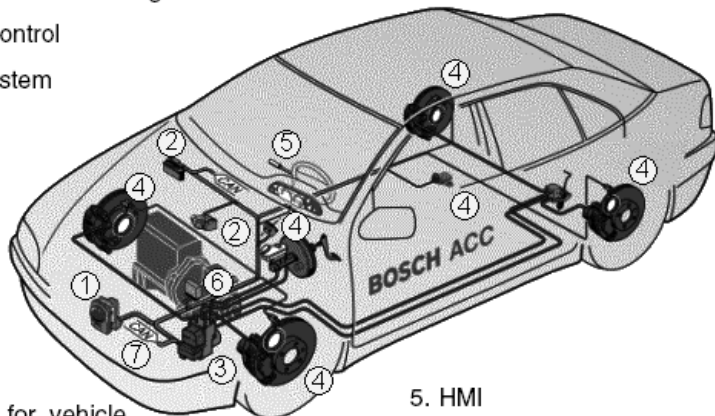
ACC با سایر سیستم های کنتری که روی وسایل نقلیه نصب شده است متفاوت است چرا که در آن ،چندین واحدکنترل الکترونیکی(Electronic Control Unit (ECU) برای انجام کار های مختلف به کار گرفته شده است .در حالی که سیستم های متداول کنترلی شامل یک سنسور ،سیستم محرکه و ECU است.ACC بر عملکرد سیستم های موجود می افزاید ،از جمله مولفه های جدیدی ACC مثلا سنسور هایی برای سنجش فاصله ،سرعت نسبی ، موقعیت جانبی خود رو با اهداف و موانع احتمالی ،با استفاده از اپتیک و لیزر و نیز امواج میلی متری.

طراحی کنونی ACC برای اسفاده در بزرگراه و یا جاده هایی با سرعت بالا در نظر گرفته شده است .به

طور معمول برای سرعت بین 30km/h_50km/h سیستم کنترلی ACC خاموش شده و یا حداقل

محدود به جلوگیری از شتاب مثبت می شود .

1. Radar sensor with integrated ACC controller
2. Engine control
3. Brake system

4. Sensors for vehicle yaw measurement

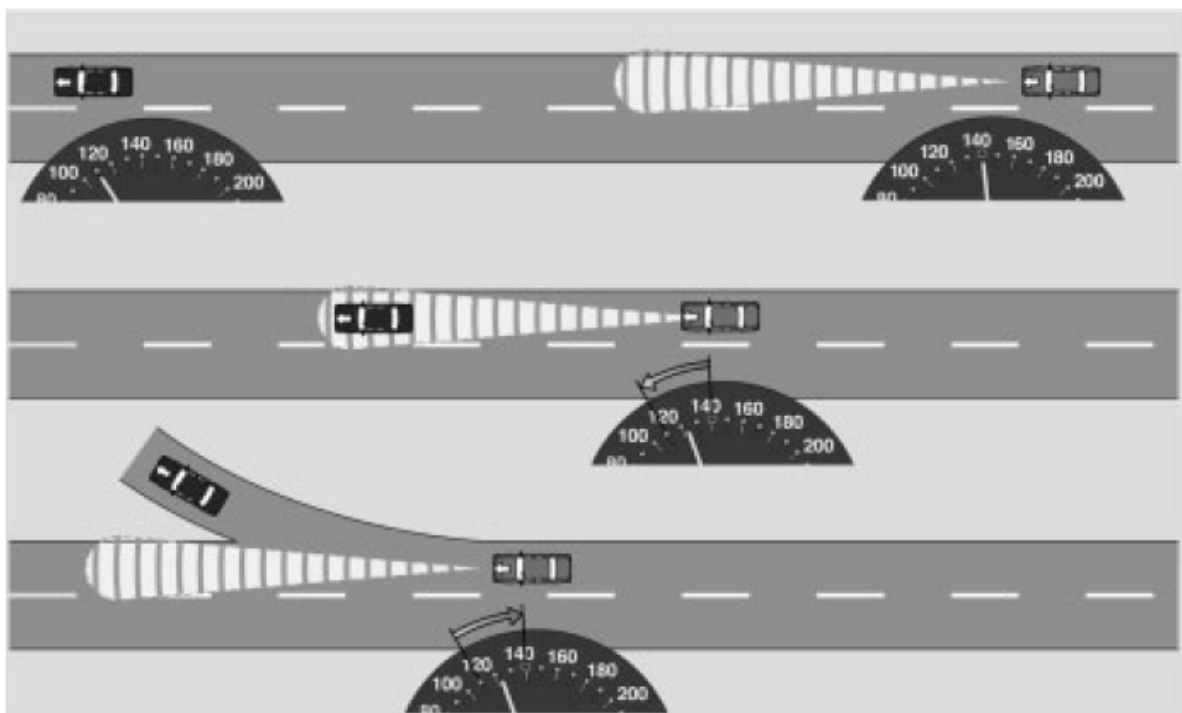
5. HMI
6. Automatic transmission
7. Data network (CAN)

شکل ⑥

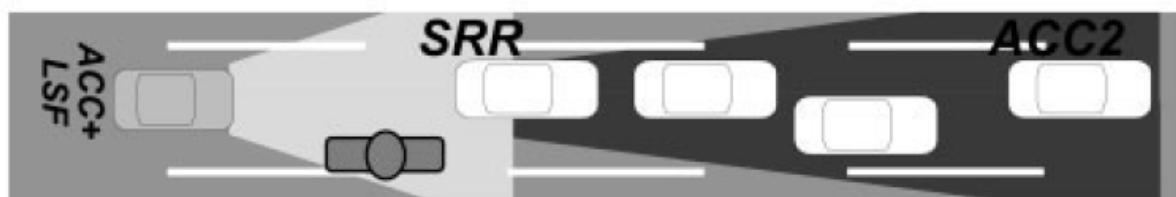
اطلاعات اولیه (خام) رادارها طی ردیابی و سپس فیلتر کردن، می دهند برای اینست که الگوریتم کنترلی ACC بتواند شی مربوطه را شناسایی یا انتخاب کند. با دریافت اطلاعات، حلقه ها و زنجیره های کنترلی همزمان شروع به کار کرده و بر روی قست محرکه خودرو، ترمز و تعلیق، فرمان کنترلی مناسب را اعمال می کنند تا تا نتیجه یا ایمنی مطلوب حاصل گردد.

کاربرد اصلی basic function

حداقل کاری که ACC انجام می دهد **تنظیم سرعت** در یک مقدار **ثابتی** با توجه به شرایط است. فرض کنید خودروی شما در جاده، در پشت خودروی قرار می گیرید که سرعت پایین تری دارد یا شما در جلوی خودرویی با سرعت بالا تری قرار گرفته اید. در همان موقعیت اول، وقتی به خودروی جلویی که سرعت کمتری دارد نزدیک می شوید، ACC شرایطی را فراهم می آورد تا کاهش سرعت ماشین متناسب با موقعیت طولی و ایمنی ایجاد شود. به شکل نگاه کنید.

شکل ⑦

TARGET SELECTION

تعیین مانع

علی رغم منطق پیچیده‌های که برای انتخاب مانع و کنترل در ACC وجود دارد اما باز به ندرت موقعیتهایی پیش می‌آید که ACC نمی‌تواند خواسته مطلوب راننده را ارضا کند. از جمله این موقعیت‌ها می‌توان به شرایط هندسی یا مشکلات جاده ای و یا عملکرد ACC در تمیز و یا تشخیص اهداف ثابت و... اشاره کرد.

این نتیجه این است که ACC تنها آن‌هایی حداقلی از سرعت (Km/h) آنها اندازه‌گیری شده است، را بررسی میکند. این محدودیت ضروری است و علت آن هم محدودیت ناشی از توانایی سنسور لست و نیز محدودیت‌هایی در تعریف کنترلی، آن را ایجاد می‌کند. از آن جا وسایل دیگری در جاده به غیر از وسایل نقلیه نیز وجود دارد، در بازه تشخیص سنسورهای ACC واقع می‌شوند مثلاً در پائین، کنار، بالا، و... موانعی وجود دارد. که اگر آنها را در چرخه کنترلی به عنوان اشیا ثابت از اهداف ثابت تمیز ندهیم گاهی اوقات منجر به ایجاد واکنش‌های کاذب می‌شود. حتی اگر اشیا ثابت به عنوان یک وسیله نقلیه واقعی تشخیص داده شوند، اغلب واکنش‌های مورد نظر این است که متوقف نشود و آن را بدون تاخیر زمانی (توقف کوتاه) رد کنند. وسیله نقلیه ای که در وسط راه پارک شده است و یا در شانه جاده ساکن است می‌تواند مثال خوبی برای این موقعیت باشد.

عکس العمل احتمالی "ایستادن در مقابل اهداف ثابت" در عملکرد تابع ACC نیست.

LIMITATIONS

محدودیت‌ها

TOPOLOGY LIMITATIONS محدودیت‌های مکانی

WEATHER LIMITATION محدودیت‌های آب و هوایی

TOPOLOGY LIMITATIONS

محدودیت‌های مکانی

انحنای عمودی و افقی در جاده عملکرد ACC را دچار محدودیت می‌کند، برد یا رنج سنسور به دلیل هندسه بسیار نامتقارن مثل شکست‌های تیز دچار محدودیت می‌شود.

محدودیت های آب و هوایی WEATHER LIMITATION

علی رغم وجود تکنولوژی های مختلف که برای سنسور ها در مقابل تغییرات آب و هوایی و دمای، باز هم مقاومت (ROBUSTNESS) به طور کامل اوجود ندارد، در شرایط آب و هوایی شدید (به طور مثال باران و برف و یخبندان و...) عملکرد کامل و دقیق سنسور ها را نمی توان تضمین نمود - حجم بزرگی از خاک ممکن است فاکتور منفی در ای عملکرد باشد.

زمانی که بازه یا برد سنسور در تشخیص از راننده نیز کمتر می شود باید عملکرد منطق سیستم کنترل، منطبق با اطلاعاتی باشد که راننده از شرایط محیطی دریافت می کند.

ACC Stop & X

'گام بعدی که در توسعه ACC وجود دارد توابع (stop & x) هستند. بهبود عملکرد زمانی حاصل می شود که سیگنال های سنسور های دیگر را با سیگنال های سنسورهای ACC ترکیب شود که عمل به این روش data fusion نامیده می شود.

توجه به شکل 7.7.9 نیاز به این همر را پر رنگ تر می کند.

در این شکل LSF ACC : Low Speed Following نشان داده شده است (که البته stop & roll نیز نامیده می شود). زمانی که وسایل نقلیه در جلوی خودرویی که سیستم ACC دارد، قرار گیرد، توسط سیستم رادار تشخیص داده می شود. موانع یا اشیایی که در نزدیکی واقع اند (مثل موتور ی که در سمت راست ماشین واقع است) به دلیل محدودیتی که در زاویه رزولوشن رادر ACC است، مشخص نمی شود.

☑ فقط سنسور های (Near angle) در این مواقع قادر به تشخیص خواهد بود. رادار های کوتاه برد برای این مواقع بسیار مناسب هستند. که نیز تمام بازه های سرعتی را پوشش می دهند و برای ترافیک شهری کارایی زیادی دارند.

SHORT RANGE RADAR

سنسور های SRR، 24GHz، قابلیت اندازه گیری سرعت و مسافت را با روش با رزو لوشن بالا دارند. که همین قابلیت يك سري امکانات را فراهم می آورد که در زیر به آنها به اختصار اشاره شده است:

1 کمک در پارک خودرو parking aid _backing aid

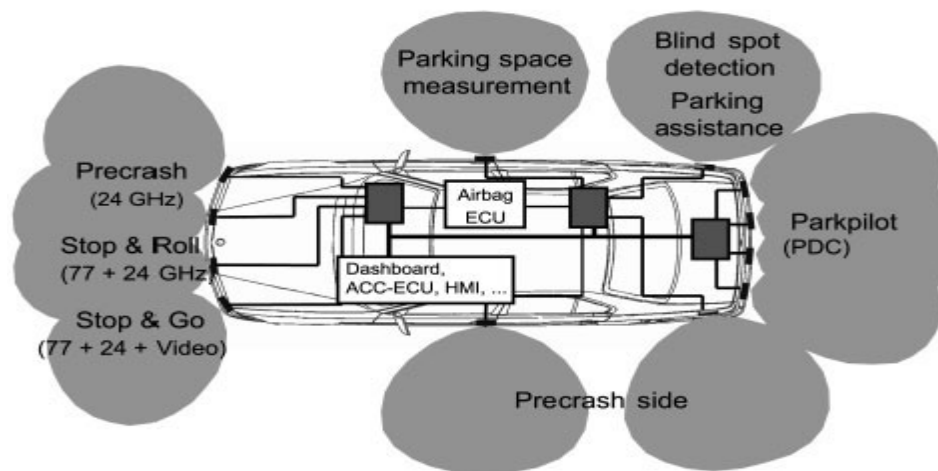
2 تشخیص نقاط کور blind spot detection

3 اندازه فضای پارکینگ (طول_عمق)

4 تشخیص قبل از برخورد (pre crash) در قسمت جلو و عقب

هر چند در معرفی این نوع از سنسور ها تعداد کارها یا توابعی که انجام می دهند به يك یا دو مورد می رسد اما تحقیقات بیشتر نشان داده است که هشت سنسور (بسته به اندازه خودرو) پوشش کامل وسیله نقلیه را با کار کرد تمام فراهم می آورد .

قابل ذکر است که استفاده از سنسورهای چند گانه در کاهش قیمت نیز مؤثرند . برای درک بیشتر به 7.10 توجه کنید .

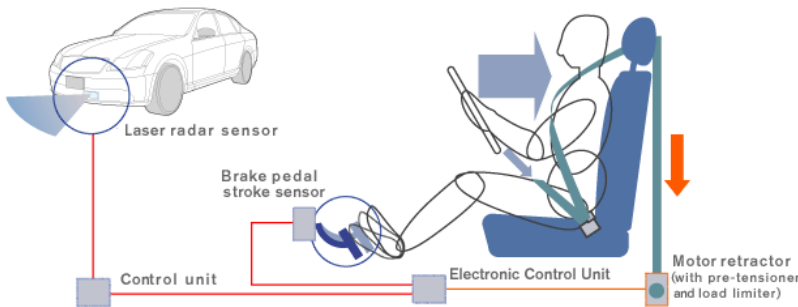

شکل 8

عملکرد قبل از تصادف PRE CRASH FUNCION

عملکرد ایمنی غیر فعال بر مبنای سنسور های SRR بحث مهمی است که در ایمنی کامل خودرو محسوب می شود. بهینه سازی تصادف crash optimizing و وسایل نقلیه اعم از ساختار و جایگاه ایمنی مسافران موضوعی است در خودرو های جدید که شامل کمربند کششی و کیسه های هوا می باشد. علاوه بر آن استفاده از کیسه های هوا پی از بقل و بالا به سرعت در حال افزایش است و ای نوع کیسه ها برای قسمت زانو نیز در آینده به تولید خواهد رسید. نکته مهمی که در بهبود و ارتقا عملکرد کیسه های هوا در مورد ، نیاز سنجی آن حایز اهمیت است این است که عکس العمل مناسب و ایمنی بیشتر تنها به کمک حس کردن هوشمند (intelligent sensing) ، و راه انداز محرکه های الکترونیکی صورت می گیرد . البته به شدت تصداف نیز بستگی دارد .

شرکت Bocsh حس کردن قبل از تصادف (precrash_sensing) را به سه مرحله یا طبقه مختلف تقسیم

می کند:

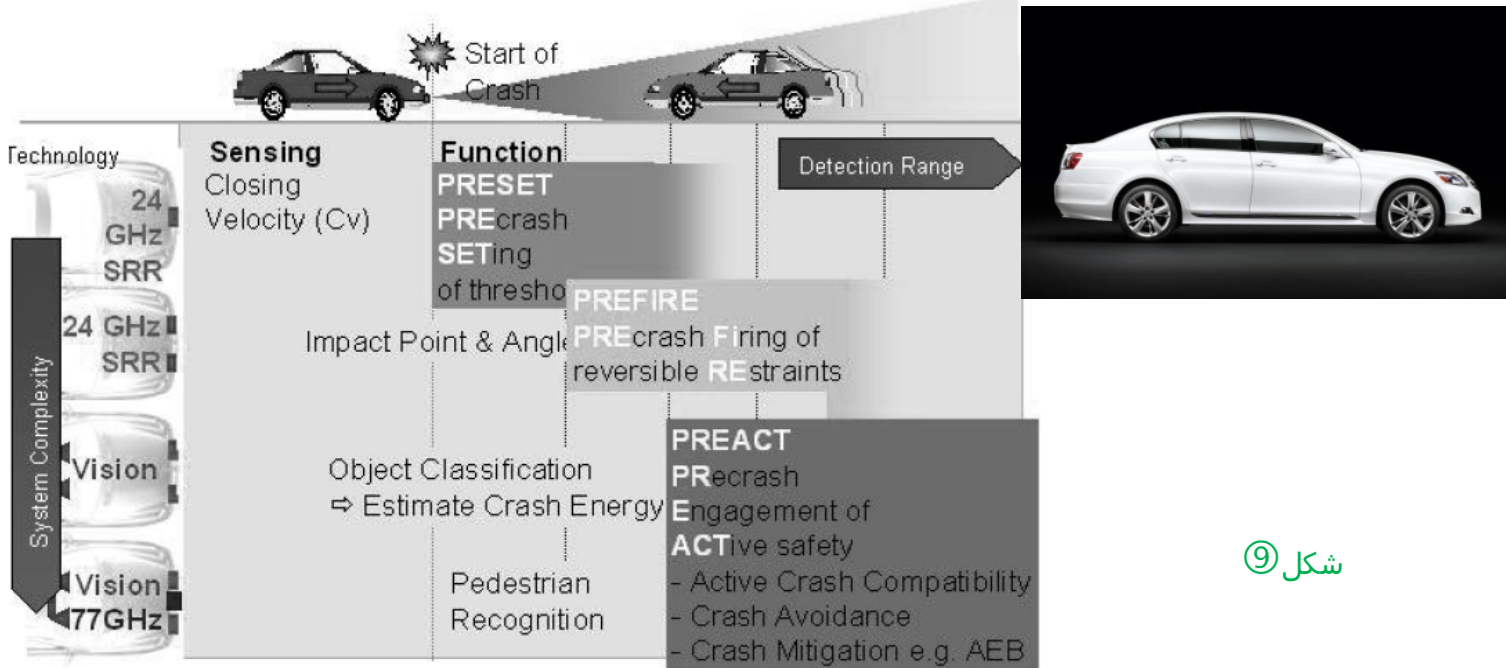
Preset ①

Prefire ②

Preact ③

در قسمت اول preset سنسور ها رادار اطلاعات از قبیل سرعت نسبی و... را ارائه می دهند. سیستم این اطلاعات را به قسمت تصمیم گیری برای تحریک (سیستم محرکه) می دهد، به دلیل اینکه سنسور ها دارای رادار نمی توانند هیچ اطلاعاتی راجع به جرم مانع در برخورد بدهند، سیستم بر اساس تحریک طبیعی که بر اساس سنسور های شتاب صورت می گیرد، تصمیم گیری می کند. به طور مثال preset، به کمر بند ها اجازه می دهد تا زود تر سفت شود یا می تواند کیسه های هوایی ره فعال سازد. روی هم رفته تابع preset شناخت، شدت و نوع تصادف را ارتقا داده است.

از سال 2004 به بعد کار بر روی prefire صورت گرفته که بر همان مبنای preset بوده فقط تغییر این تحریک طی مراحل بیشتری صورت می گیرد. در تریه سوم preact قرار دارد که هدف آن مینیم کردن شدت تصادف است که در مرحله تحقیق به سر می برد.

شکل ⑨

References

- 1 Winner, H. in *Automotive Electronics Handbook*, 2nd edn. McGraw Hill, New York, NY, USA, **1999**, pp. 30.1–30.38.
- 2 *Strategic Analytics*, March **2001**.
- 3 Skolnik, M.I. *Introduction to Radar Systems*, 3rd edn. McGraw Hill, New York, NY, USA, **2001**.
- 4 Winner, H., Witte, S., Uhler, W., Lichtenberg, B., SAE technical paper 961010.
- 5 Watanabe, T., Kishimoto, N., Hayafune, K., Yamada, K., Maede, N., in *Proc. and IST World Congress*, Yokohama, Japan, **1995**, pp. 1229–1235.
- 6 Olbrich, H., Beez, T., Lucas, B., Mayer, H., Winter, K., SAE technical paper 980607.
- 7 Zechnall, M., presented at *1st International Automotive Press Conference*, Boxberg, **2001**.
- 8 Seger, U., Knoll, P. M., Stiller, C., in *Proc. Sensor Vision and Collision Warning Systems, Convergence Conference*, Detroit, MI, USA, **2000**.

حمید رضا رضایی ندامانی 8541022

مهندسی رباتیک

درس: سنسورهای ربات

استاد: جناب آقای دکتر الفی

دانشگاه صنعتی شاهرود

